

Megtakarított literék

A gépjárművek üzemanyagával való takarékoskodás nemcsak egyénileg „zsebbe vágó” kérdés, hanem népgazdasági szinten is jelentős tényező. Amint az élet sok más területén, itt is arról van szó, hogy valamelyes gondossággal, nagyobb „odafigyeléssel” feleslegesen elpazarolt értéket lehet megmenteni.

Nem véletlen, hogy az olajválság időszakában azonnal sebességkorlátozást vezettek be a legtöbb érintett országban. A gépjárművek ugyanis bizonyos sebességhatáron túl fajlagosan jóval több üzemanyagot fogyasztanak, mint indokolt lenne. A legtöbb gépkocsitípusnál 8–100 kilométer/óra sebességnél van a fogyasztás optimuma.

Fordulatszám és fogyasztás

Persze, a túlzott sebességen kívül még sok más tényező is többletfogyasztást okoz. Például az, ha rossz időpontban végezzük el a sebességváltásokat, vagyis nem a kívánt fordulatszámon üzemeltetjük a motort. A gépkocsi üzemanyag-fogyasztása ugyanis a legnagyobb értékű tényező — a maximális nyomatékhoz tartozó fordulatszámon a leggazdaságosabb. Ilyenkor a motorhengerekben jól ég el az üzemanyag, ami kihatásai szempontjából igen lényeges dolog.

Amikor a gyakori sebességváltásokat erős gyorsítások követik, nagy teljesítményt igénylünk a motortól, magas fordulatszám mellett. Ez 25–30 százalékkal is megnövelheti a fogyasztást. Kétségtelen, hogy a városi forgalomban, ahol ez a jelenség a leggyakoribb, többet fogyaszt a jármű, mint az egyenletes, folyamatos országúti utazáskor. De az átlagos városi fogyasztás nem lehet több 10–12 százaléknál, ha kiemeletesen vezetünk, ami feltételezi, hogy nem húzatjuk feleslegesen a kocsit, nem „lövünk ki” vele a forgalmi lámpáknál, előzéseknel.

Tapasztalatból tudhatjuk, hogy sok hirtelen gyorsítás, majd az

autó

azokat követő fékezés nem segíti elő a gyorsabb célhoz érést, annál inkább a felesleges „benzinpusztitást”.

Porlasztás és gyújtás

Ajánlatos legalább kéthavonta fogyasztásmérést végezni. Az indokolatlan túlfogyasztás sokféle apró rendellenességre is visszavezethető. Ilyen lehet például a karburátor túszelepének a hibája, az üszóház rosszul beállított (vagy elállított) benzinnívója, a csővezetékek csatlakozásainál felépő szivárgás vagy csöpögés. Különösen az idősebb kocsiknál ajánlatos megvizsgálni, hogy a fűvókák keresztmetszete megfelel-e az előírásoknak, illetve a követelményeknek.

Talán kevesen gondolnak rá, hogy a beégett megszakító, vagy a rossz gyújtásbeállítás is növeli a benzinfogyasztást. Ugyanez következhet be a hibás, helytelen hőértékű, vagy a normális élettartamán túl is üzemeltetett gyújtógyertya használatából is. Az akadozva, kihagyásokkal járó motor ugyanis azonos, vagy több üzemanyag elfogyasztása mellett is csak az elvárhatónál kisebb teljesítményt nyújt.

A bemozdított kerékcsoportok, a túlfeszített ékszíj, a rosszul beállított fékpofák, a kopott tengelykapcsoló mind a kocsi lendületét fékező súrlódást idéznek elő, ami természetesen növeli az energiaszükségletet, tehát végső soron a benzinfogyasztást is. A puha gumiabroncsok is ezt eredményezik, de az állandó túlnyomáson tartott kerekekről sem szabad azt hinni, hogy haladásuk kisebb gördülési ellenállással jár. A légnyomás tehát mindig az előírt mértékű legyen.

A helytelenül megválasztott kenőanyag is befolyásolhatja a fogyasztást. Az előírtnál „vékonyabb” olaj használata ugyanis a túlmelegedés, a berágódás veszélyével jár; a túl sűrű olaj

„megtörése” és felmelegítése pedig többletenergia igényel (különös tekintettel a hidegben való indításra).

Tankolás — színültig

Elégé helytelen szokás, hogy az autósok többsége a tankolásnál színültig tölteti az üzemanyag-tartályt. Azon túlmenően, hogy olyankor, a legnagyobb elővigyázat mellett is, túlszorgás állhat elő a töltésnél (amit természetesen mindig az autótulajdonos fizet meg), másféle veszteséggel is számolni kell. Azzal, hogy elindulás után a benzin a rosszul záródó tanksapkka mellett kilötyög-het, és azzal is, hogy a betöltéskor még hideg, de a meleg hatására kiterjedő üzemanyag a szellőzőcsövön át kifolyik (1 liter benzin elfogyasztásához ugyanis legalább 10 kilométer utat kell megtennie a gépkocsinak). A féloldalasan megemelt kerékekkel parkoló kocsiknál ez még hosszabb út megtétele után is előfordulhat (ha a töltőnyílás az alacsonyabban álló oldal felé esik).

Takarékossági szempont lehet az is, hogy a motor oktánszámértékének megfelelő üzemanyagot használunk-e. Sokan úgy gondolkoznak, hogy az előírtnál nagyobb oktánszámú benzinnel való autózás végeredményben kifizetődőbb, mert abból jóval kevesebbet fogyaszt a motor. Nos, ebből csak annyi igaz, hogy ha például normál helyett szuperbenzint használunk, körülbelül 3 százalékkal hosszabb utat tehetünk meg azonos üzemanyag-mennyiséggel (ez a kis többlet a szuperbenzin nagyobb fajsúlyából adódik), ami nincs arányban az árkülönbözettel, tehát végső soron többletkiadást jelent.

A járművek torlódásakor — ami sajnos egyre gyakoribb —, amikor autónk álló helyzetben is szüntelenül fogyasztja a benzint, érdemes elgondolkozni azon, hogy vajon mindig indokoltan használjuk-e gépkocsinkat. Sok országban már kezdik belátni az autósok, hogy csak akkor érdemes gépkocsival megközelíteni a célt, ha az egyenletes haladás feltételei biztosítottak. A nagyobb kényelem előnyeit lerontja az idővesztéséből, a bosszankodásból eredő hátrány, amit még a haszontalanul elfogyasztott üzemanyag ára is tetézi. A tömegközlekedési eszközök időnkénti, vagy részbeni használata sok esetben takarékosabb megoldás a „minden áron” való autózásnál.

B. E.

Polner Zoltán

Jel

A semmi falán még mindig vérzik egy arc.
De az Apokalipszis lovasai harang-köpenyben.

Andrássy Lajos

Töredék

Hol vagy te tavasz-illatú gerlice-léptű álom áruklodó kis szoknyaranc bimbónyi szőke lányon hol az a semmit-sem-tudó bölcsnél is bölcsőbb férfi ki nagy SZERELEM kapuján először lép be s lép ki hol vagy te egyszer-volt kölyök te legkisebb királyfi s hol az a hit: a mindörök?
bár így sem vagy akárki!

Iszlói Zoltán

Széljegyzet a jelenlétről

Még látjuk egymást. Engem néz szemed. Találkozásunk mégis: szinte álom. Kaucsuklabda — közömbös vizsugáron. Mindegy: földobódik, vagy leesett.

Tudod is te, miért megy el tőlem. Öngyilkos vagy! Jobb éned nálam hagyod. Én eltűnök előled az időben. Téged nyársukra döfnek csillagok.

Bocsáss meg. Én lettem a gazdagabb. Ki — nem tudja, hová, — de tovább utazik. Nekem ne iná! Magányos, ki marad s egyedüllétével a csömörig lakik.

Jehász Gábor

Fuss, hogy élj!

a petyhüdt inak záporában, ólomvirágok zománcoltak, vastag, ugrólábú nefelejesek, kelyhesedtek az ébredő napokon: Amikor mindenki óriás-kerekes Harley Davidsonból szólt bölcsőben ringatózott.

Sebestyén József

Üres a kocsmá

Csigabiga-dijas pincér elténfereg az asztalok között, fehér kabátban, unott arccal. Lépése nyomán kong a terem! Árva pódium, poros hangszer, néma vendég az unalom a fehérterítés asztaloknál. Vannak vagy négyen, legyet fognak, hogy teljes a nyomott délelőtt, üres időtöltésként rumot isznak, vagy szimpla feketét, tré az egész! Nincs egy duhaj, ki betántorogna félig részegen, tele zsebbel poharat törne, kifizetné vastagon, ahogy erre illik, bárgyú pofával vigyorogva, s nézné a pincért hogyan hajol Borravalótól ma nem duzzad a zseb, pereg a fal a némaságban, sötét a helyiség, elgurul benne a kövér szakácsnő, prédára tesve, Csalódottan távozik!

Max Brand-ot olvas a pincér, néha kikukkant jött-e valaki, kávét iszik és dupla baracot, vakarja mellét, mert forró a nyár, korsó sört hajt rá kísérőnek és Abrándozik az esti rohamról!

Szibéria krasznajarszki területén az autótutak hossza eléri a 23 ezer kilométert. A vidék rohamos fejlődése a régi utak felújítását, új autószertrádák építését teszi szükségessé.

Az egyre növekvő forgalom biztonságos lebonyolításában nagy segítséget nyújt az állami autófelügyelet. Forgalom-ellenőrzéseket végez az

utakon, baleset-megelőző intézkedéseket hoz, és segélyben részesíti a rászoruló autósokat. Az autófelügyelet jól felszerelt, különleges gépkocsikkal rendelkezik. Operatív intézkedések esetén helikoptereket küld a helyszínre, amelyek állandó rádió-összeköttetést tartanak az autótutakat ellenőrző, különleges gépkocsikkal.